

ศึกษาสภาพการเรียนรู้ดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

The Study of Music Learning Conditions at Mi Fa Music

School, Hat Yai¹สิทธิเวท เพ็ญนวลอง (Sittiwat Pennuanong)²มนัส วัฒนไชยยศ (Manat Wattanachaiyot)³ บรรจง ชลวิโรจน์ (Banchong Chonwirot)⁴

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ดนตรีของนักเรียนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้าหาดใหญ่ ในด้านสภาพบรรยากาศ สื่อการเรียนการสอน บุคลากรผู้สอน และการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการทางดนตรีไปสู่การช่วยให้เด็กมีพื้นฐานดนตรีที่มั่นคง ซึ่งเป็นรากฐานในการเรียนดนตรีต่อไป อย่างน้อยที่สุดโรงเรียนควรจัดสรรห้องเรียน และบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีสีสันสดใสน่าดึงดูดต่อการเรียน เพราะมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนจำนวน 50 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 50 คน ของโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการวิจัยพบว่าพบว่า นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ดนตรีในโรงเรียนมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ใน

¹ บทความนี้ปรับปรุงมาจากการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาสภาพการเรียนรู้ดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

² นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี (ดนตรีศึกษา) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.64$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากรครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.52$) การส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรีอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.33$) ส่วนในด้านสภาพบรรยากาศอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน และด้านบุคลากรและครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรีอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$) ส่วนด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.11$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คำสำคัญ : การสอนเปียโน คีย์บอร์ด โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

ABSTRACT

The objective of this research was to study learning conditions of students at Mi Fa Music School in terms of learning atmosphere, teaching and learning materials, teaching staff and teachers, and activities promoting learners to facilitate learning and develop music skills to help students have a solid music foundation. The school should provide colorful classrooms and atmosphere to attract students' attention which is essential for learners. The population of this study was fifty students and fifty parents at Mi Fa Music School, Hat Yai. The data were collected by using a questionnaire. Percentage, Means, Standard Deviation and Alpha Correlation were employed to analyze the data. The study reveals as follows : The overall students' opinion of music learning condition is in an average ($u=3.44$). When each aspect was considered, it turns out that music and teaching material were in at the highest level ($u=3.64$) with the highest mean. The aspect of teaching staff and teachers was in a high level ($u=3.52$) and of activities promoting learners was at an average level ($u=3.33$)

respectively. The aspect of learning atmosphere was at an average level ($u=3.29$) with the lowest mean. The overall parents' opinion of music learning condition is in an average ($u=3.28$). When each aspect was considered, it is shown that music and teaching material and teaching staff and teachers were at an average level ($u=3.40$) with the highest mean. The aspect of activities promoting learners was at an average level ($u=3.20$) and of atmosphere in school and in the classroom was at an average level ($u=3.11$) with the lowest mean.

Key words : Piano and Keyboard class atmosphere, Mi Fa Music School, Hat Yai

บทนำ

การดนตรีศึกษาในประเทศไทยนับได้ว่าการพัฒนาก้าวหน้ากว่าในอดีตมาก และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น โรงเรียนดนตรีเอกชน จึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีความสนใจเรียนวิชาการดนตรีนี้ ตรีรัตน์ อุปถัมภ์ โพธิวัฒน์ (2552 : 53) ธรรมชาติมอบ ของขวัญ สุดพิเศษให้โลกใบนี้ ดนตรีคือ ของขวัญที่ว้า นั้น เนื่องจากการเรียนดนตรีมีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจมนุษย์ให้แจ่มใสทั้งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะ สร้างสมาธิ และสร้างความคิดที่เป็นระบบ บัณฑิต อึ้งรังสี (2551 : 100) สมาธิเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ทำให้เสียเวลาน้อยกว่า แต่ได้ผลมากกว่า อันส่งเสริมทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การให้ความสนใจฝึกฝนดนตรีของเยาวชนไทย กว้างขวางในปัจจุบันนับเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า สุกรี เจริญสุข (2551 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีเป็นหุ้นส่วนของชีวิตเด็ก ดนตรีสามารถพัฒนาศักยภาพและสร้างความเป็นเลิศของเด็กได้จึงเป็นการสร้างชาติผ่านการพัฒนาเด็ก เมื่อเห็นความสามารถในการเล่นดนตรีของเด็กแล้ว ก็จะเห็นอนาคตของสังคมไทยในเวลาเดียวกัน ดังนั้นโรงเรียนดนตรีเอกชนจึงนับได้ว่าเป็นสถาบันสำคัญแห่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพของคนและชาติด้วยเช่นกัน

โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ เปิดทำการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เป็นโรงเรียนดนตรีในเครือของ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ตามข้อตกลงสัญญาแฟรนไชส์ ทำขึ้นระหว่าง บริษัท มีฟ้า จำกัด โดยนายเชน สุขสวัสดิ์ กรรมการผู้มี

อำนาจ เป็นผู้ลงนามในสัญญา ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึง บุคคลทั่วไป หลักสูตรที่เปิดสอน ได้แก่ หลักสูตรเปียโนหลักสูตรขับร้อง หลักสูตรไวโอลิน กลอง กีตาร์ คีย์บอร์ด และหลักสูตรดนตรีเด็กเล็ก แม้ความตื่นตัวทางการศึกษาดนตรีในประเทศจะมีมากขึ้นแต่มาตรฐานของการเรียนดนตรีแล้วประสบผลสำเร็จของเยาวชนไทยยังไม่เด่นชัดนัก ปัญหาหนึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนห้องเปียโนและคีย์บอร์ด มีสภาพที่ไม่เหมาะแก่การเรียนดนตรี อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้มีผู้เรียนลาออกเป็นจำนวนไม่น้อย เป็นประจำทุกเดือนทั้งที่ยังเรียนยังไม่ครบกำหนดหลักสูตรตามที่โรงเรียนกำหนดไว้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่องสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอนดนตรี ผู้เรียนดนตรี และโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ สามารถนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเปียโน และวิชาปฏิบัติคีย์บอร์ดที่มีอยู่ในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบในการจัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นภายในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติเปียโน และวิชาปฏิบัติคีย์บอร์ด และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนดนตรีมีฟ้าหาดใหญ่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียน 50 คน และผู้ปกครองจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองในการวิจัยครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

- 2.1 วิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการวิจัย

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างและการเขียนแบบสอบถามจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม

2.3 เขียนแบบสอบถามเป็นแบบชนิดเลือกตอบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ของ Likert's Scale แบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.4 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทางวิชาการจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับของแบบสอบถาม

2.5 นำผลของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเนื้อหาวิชาการจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติเปียโน และกีตาร์

2.7 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ทำการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึง คณะกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอเก็บข้อมูลในการวิจัยจาก โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

3.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจาก แนวความคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ เอกสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอความร่วมมือจากโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ในการแจกแบบสอบถาม และชี้แจงคำอธิบายรายละเอียดให้ นักเรียน-ผู้ปกครอง ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติสำเร็จรูป (SPSS)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนและผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 สภาพในการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้าหาดใหญ่ ในส่วนของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน
2. ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน
3. ด้านบุคลากรและครูผู้สอน
4. ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติสำเร็จรูป และแปลผลการดำเนินการได้ดังนี้

ผลการวิจัย นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.64$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากรและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.52$) ส่วนในด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.29$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรี มีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน และด้านบุคลากรและครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับรองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรีอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$) ส่วนด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.11$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการศึกษาสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ สรุปผลได้ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (นักเรียน)

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามการศึกษาสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เข้าเรียนดนตรีในช่วงอายุ 7 ปี–9 ปี (ประถมต้น) มีมากที่สุด แต่มีการเริ่มเรียนดนตรีเมื่ออายุ 6 ปี – 10 ปี ระยะเวลาการเรียนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ นักเรียนใช้ระยะเวลาการเรียนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ 2 ปี – 3 ปี นักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์การเรียนดนตรีก่อนการเข้าเรียนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่มีมากกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์การเรียนดนตรีก่อนการเข้าเรียนดนตรี และนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเล่นเครื่องดนตรี จะมีประสบการณ์ในการเล่นเครื่องดนตรี Keyboard (คีย์บอร์ด) ประเภทเครื่องดนตรีที่กำลังศึกษานักเรียนกำลังศึกษาเครื่องดนตรีประเภท Keyboard (คีย์บอร์ด) มากที่สุดและมีเหตุผลในการเรียนดนตรี เพราะมีความชอบ ความสนใจในดนตรี

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรี และสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากรและครูผู้สอน ส่วนในด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกรายด้าน ดังนี้

1.3.1 ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปร ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านขนาดของห้องเรียนดนตรีมีผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปร ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนประเภทเปียโน คีย์บอร์ด

1.3.3 ด้านบุคลากรและครูผู้สอน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรด้านบุคลากรและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความพร้อมของครูผู้สอน เปียโนและคีย์บอร์ด และด้านความพร้อมของการติดต่อประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน

1.3.4 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสร้างศักยภาพให้แก่ผู้เรียนในการแสดงดนตรี และด้านกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้ปกครองมีผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก

1.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะต่อสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ในประเด็นควรปรับปรุงห้องเรียนต้องการให้ภายในห้องเรียนมีสีสันสดใสรูปภาพเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและการ์ตูน เพื่อเสริมบรรยากาศทางการการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

2. ผลการศึกษาสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ (ทัศนคติของผู้ปกครอง) สรุปผลได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ปกครอง)

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนดนตรี มีฟ้า หาดใหญ่ เป็นเวลา 2 ปี – 3 ปี บุตรหลานมีช่วงอายุ 7 ปี – 9 ปี (ประถมต้น) ผู้ปกครองที่มีความสามารถทางด้านดนตรีมีจำนวนน้อยกว่าผู้ปกครองที่ไม่มีความสามารถ

ทางด้านดนตรี เหตุผลในการส่งบุตรหลานให้เรียนดนตรี พบว่าผู้ปกครองมีเหตุผลในการส่งบุตรหลานให้เรียนดนตรีเพราะ เป็นการทำกิจกรรมในยามว่างให้บุตรหลาน และนักเรียนที่มีบุคคลในครอบครัวคนอื่นๆ มีทักษะหรือความสามารถทางมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนที่ไม่มีบุคคลในครอบครัวคนอื่นๆ มีทักษะหรือความสามารถทางดนตรี

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ (ทัศนะคติของผู้ปกครอง)

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน และด้านบุคลากรและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี ส่วนด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ในแต่ละด้านดังนี้

2.3.1 ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านขนาดของห้องเรียนดนตรี

2.3.2 ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอนคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนประเภทเปียโน คีย์บอร์ด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ จำนวนของเครื่องดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และความเหมาะสมของโน้ตเพลงเปียโนและคีย์บอร์ดเหมาะสมต่ออายุผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.3 ด้านบุคลากรและครูผู้สอน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรด้านบุคลากรและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพร้อมของครูผู้สอน เปียโนและคีย์บอร์ด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านความเหมาะสมของชั่วโมงเรียนที่ครูผู้สอนเปียโน และคีย์บอร์ด จัดสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.3.4 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ จำแนกตามตัวแปรด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านสร้างศักยภาพให้แก่ผู้เรียนในการแสดงดนตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะต่อสภาพการเรียนการสอนดนตรี โรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ในด้านภายในโรงเรียนดนตรีควรมีสถานที่สกปรกกว่านี้มากที่สุดนักเรียนและผู้ปกครองมีความคิดเห็น ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านขนาดของห้องเรียนดนตรีมีผู้ตอบ แบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้าหาดใหญ่จากนักเรียน

1.1 นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นักเรียนเข้าเรียนในช่วงอายุ 7 ปี – 9 ปี (ประถมต้น) มากที่สุด ซึ่งการเรียนดนตรีนั้นในช่วงอายุก็มีผลในการก้าวหน้าทางดนตรี แต่ด้านเพศนั้นจะไม่ผลในการเรียนมากนัก การทำให้ได้ผลต้องเรียนอย่างต่อเนื่องไม่ควรมีการกำหนดระยะเวลา เพราะความสามารถของเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีประสบการณ์การเรียนดนตรีเพราะหากเล่นดนตรีชนิดอื่นมาก่อนก็จะสามารถเล่นเปียโนและคีย์บอร์ดได้เร็วขึ้น บุคคลภายในครอบครัวมีทักษะทางดนตรีมีจำนวนน้อย

1.2 สภาพการเรียนรู้การสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้าหาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะดนตรีและเด็กถือว่าเป็นสิ่งที่เกือบจะไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นับตั้งแต่ความสนุกสนาน ความร่าเริง ความคิดสร้างสรรค์ การหัวเราะ การเคลื่อนไหวอิสระ และการแสดงออกดนตรีเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นในชีวิตของเด็กมาก เพราะสามารถใช้ดนตรีเพื่อเหตุต่างๆ เช่น ทำให้เด็กรู้สึกสงบเมื่อโกรธ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรี เช่น ซ้ำ-เร็ว สูง-ต่ำ ดัง-ค่อย ช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียด พัฒนาทักษะในการเข้ากลุ่มและสังคม

1.3 สภาพการเรียนรู้

1.3.1 ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ขนาดของห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2554. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2555, จาก <http://mecbangna.igetweb.com/index.php?mo=3&art=443375>) สรุปว่า “ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม นับว่ามีอิทธิพลที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนในการเรียนดนตรีได้อย่างสูง เพราะเด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีจากสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนดนตรีที่ดีย่อมส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนด้วย ทั้งสภาพแวดล้อมด้านอุปกรณ์ สถานที่ ลักษณะการซ่อมดนตรี การวางแผนการซ่อมดนตรี และสภาพแวดล้อมการใช้จิตวิทยาการสร้างแรงจูงใจ ล้วนแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น”

1.3.2 ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2554. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2555, จาก <http://mecbangna.igetweb.com/index.php?mo=3&art=443375>) สรุปว่า เครื่องดนตรีควรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีอุปกรณ์ครบถ้วน สภาพสมบูรณ์ เด็กสามารถจับมาเล่นได้ทันที เช่น เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายต้องมีสายครบทุกเส้น สายไม่ขึ้นสนิม หางม้าของคันชักต้องอยู่ในสภาพสมบูรณ์ จึงจะสามารถฝึกซ้อมได้ เปียโนต้องตั้งเสียงอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เป็นเปียโนต้องมีระดับและน้ำหนักที่เท่ากัน ไม่มีแป้นใดกดแล้วค้าง ถ้าเป็นเครื่องเป่ากลไกการทำงานของเครื่องว่าอยู่ในสภาพปกติ ถ้าชำรุดเพียงเล็กน้อยก็มีผลอย่างมากต่อการเล่นดนตรี เช่น นวมในระบบกระเดื่องของเครื่องเป่าถ้าชำรุดผิดปกติ หรือ เก่ามากเกินไป ทำให้ไม่สามารถเป่าได้ตรงเสียงและกินแรงลมมาก เครื่องเป่าที่มีกลไกเป็นลูกสูบ เช่น ทรัมเปต ถ้าไม่

มีน้ำมันหล่อลื่นอยู่จะทำให้โลหะเสียดสีกันมากและเสียหายยากต่อการซ่อม ดังนั้น การตรวจสอบสภาพการใช้งานของเครื่องดนตรีจึงมีความสำคัญมาก และผู้ปกครองควรมีส่วนช่วยเหลือเด็ก โดยการปรึกษาครูผู้สอนว่าจะต้องดูแลเครื่องดนตรีอย่างไร เพราะเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่งก็มีใช้ราคาถูก และถ้าผู้ปกครองสอนให้เด็กรู้จักรักษาเครื่องดนตรี เด็กก็จะมีความรักในเครื่องดนตรีด้วย

1.3.3 ด้านบุคลากรและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความพร้อมของครูผู้สอน เปียโนและคีย์บอร์ด เนื่องจากโรงเรียนดนตรีมีฟ้า ได้มีการทดสอบบุคลากรที่จะเข้าทำงานก่อนที่จะรับเข้าทำงานจริง โดยต้องมีวุฒิการศึกษาที่ตรงตามสายงานที่สมัครเข้าสอนในแต่ละเครื่องมือทางดนตรีนั้นๆ และประกอบการพิจารณาโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกบุคลากร ที่จะเข้ามาทำการสอนโดยการ บุคลากรทุกคนต้องผ่านการคัดเลือกด้วยมาตรฐานเดียวกัน ครูต้องมีความใส่ใจ และมีความมุ่งมั่นในวิชาชีพอย่างแท้จริง มิใช่เพียงแต่การสอนดนตรีเพื่อแค่เป็นอาชีพเท่านั้น ซึ่งสามารถดูได้จากภูมิหลังของครูแต่ละคน เช่น คว้ามีความชำนาญทางด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด มีความตั้งใจอยากจะทำนาหรือไม่เป็นต้น โดยจะเลือกรับเฉพาะครูผู้สอนที่อยู่ในระดับสูงและตรงกับสายวิชาชีพที่จบมาเท่านั้น

1.3.4 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในด้านสร้างศักยภาพให้แก่ผู้เรียนในการแสดงดนตรี อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ จันทรวัดกัน (2534 : 11) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีเป้าหมายและนโยบายในการปรับแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลในด้านการจัดกิจกรรมดนตรีให้เหมาะสมตามหลักการเรียนการสอนดนตรีในระดับปฐมวัย สาเหตุเพราะไม่ได้จัดกิจกรรมดนตรีเป็นรายวิชา และขาดบุคลากรทางการสอนดนตรี ครูอนุบาลไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอนดนตรี ด้านลักษณะการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้สอนเนื้อหาและทักษะดนตรีโดยตรงแต่จัดกิจกรรมดนตรีเพื่อสาระด้านอื่น ๆ เช่น ใช้เพลงในการสอนโดยบูรณาการร่วมกับการเคลื่อนไหวและจังหวะ ไม่มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านทักษะดนตรี และไม่มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ทางดนตรี สิ่งที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าเป็นปัญหามากคือ ขาด

การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ อุปกรณ์การสอนทางดนตรีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บุคลากรไม่มีวุฒิทางดนตรีศึกษาและขาดความรู้ทางปรัชญาดนตรีในระดับอนุบาล

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพในการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนต้องการให้มีรูปภาพเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและการดูโน้ตในห้องเรียน เพื่อเสริมบรรยากาศทางการการเรียนรู้เพิ่มขึ้นมากที่สุด

2. การศึกษาสภาพในการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่จากผู้ปกครอง

2.1 ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีบุตรหลานอายุ 7 ปี – 9 ปี มากที่สุด เพราะเป็นช่วงที่เด็กโตพอที่จะใช้เครื่องดนตรีในการฝึกซ้อมและเรียนรู้เกี่ยวกับเสียงเพลงในจังหวะเริ่มต้นในแบบง่ายและในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีความสุขสนุกสนาน เข้าเรียนดนตรีในโรงเรียน 2 – 3 ปี มากที่สุด เพราะในช่วงระยะเวลานี้เด็กที่อยู่ในการเรียนการสอนโรงเรียนดนตรีมีฟ้าจะมีหลักสูตรการเรียนดนตรีที่ต้องนำไปสอนแก่นักเรียนเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีความสามารถทางด้านดนตรีมีจำนวนน้อยกว่าผู้ปกครองที่ไม่มีความสามารถทางด้านดนตรี เพราะพ่อ แม่ ที่เล่นดนตรีไม่เป็นจำนวนไม่น้อยให้โอกาสแก่ลูก เพราะตนไม่มีโอกาสสมัยยังเด็ก บางคนให้ลูกเรียนเพราะเห็นแววในตัวลูกจริงๆ และส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผู้ปกครองมีทัศนคติต่อสภาพการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มองเรื่องการสอนดนตรีเป็นหลักสำคัญมากกว่าทัศนียภาพโดยรวมภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณเทพ หาญกล้า (2539 : 7) ที่ทำการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนของโรงเรียนดนตรีเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในแต่ละ โรงเรียนจะมีผู้เรียนลาออกเป็นจำนวนไม่น้อยเป็นประจำทุกเดือนทั้งที่ยังเรียนไม่ครบกำหนดหลักสูตรตามที่โรงเรียนกำหนดไว้ พบว่ามีเหตุผลหลายด้าน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านเทคนิคการเล่นที่เกี่ยวกับสรีระของผู้เรียน เนื้อหาหลักสูตร ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนที่ติดขัดกับผู้สอน สภาพแวดล้อม และความไพเราะของบทเพลง

2.3 ด้านสภาพการเรียนการสอน

2.3.1 สภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะประเด็นขนาดของห้องเรียนดนตรีไม่เพียงพอ บางคาบต้องนำนักเรียนมาเรียนรวมกัน บางครั้งนักเรียนขาดสมาธิในการเรียน โดยเฉพาะการเล่นเครื่องดนตรี เช่น เปียโน คีย์บอร์ด สมองจะได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ เนื่องจากปลายสัมผัสของนิ้วแต่ละนิ้วกับลิ้มคีย์บอร์ดและเปียโน ที่จะต้องใช้ทักษะและสมาธิสูงในการควบคุมบทเพลงที่เล่น โดยเฉพาะบทเพลงในแนว Classic ทำให้บ่งบอกถึงความแตกต่างจากการเล่นเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ สอดคล้องกับคำกล่าวของ จเร ลำอาจ (2550 : 103) การเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการเรียน เริ่มด้วยเปิดดนตรีที่มีท่วงทำนอง 60 BPM (ตามลักษณะการเต้นของหัวใจ) เพื่อช่วยต่อการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ และยังทำให้ร่างกายสงบ แต่สมองยังคงตื่นตัวการรักษาแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนดนตรี ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยนั้น มีความจำเป็นอย่างมากที่ห้องเรียนจะต้องมีความพร้อมและเพียงพอต่อผู้เรียนในแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม

2.3.2 ด้านเครื่องดนตรีและสื่อการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในประเด็นคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนประเภทเปียโน คีย์บอร์ด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอุปกรณ์ประเภทเปียโน คีย์บอร์ดมีความพร้อม มีการดูแลปรับปรุงสม่ำเสมอพร้อมใช้งาน

2.3.3 ด้านบุคลากรและครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในประเด็นความพร้อมของครูผู้สอน เปียโนและคีย์บอร์ด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาทำการสอนโดยการรับสมัครบุคคลที่สนใจเข้ารับสมัครด้วยตัวเอง บุคลากรทุกคนต้องผ่านการคัดเลือกด้วยมาตรฐานเดียวกัน และนอกจากการวัดความสามารถทางดนตรี ครูต้องมีความใส่ใจ และมีความมุ่งมั่นในวิชาชีพอย่างแท้จริง มิใช่เพียงแค่สอนดนตรีเป็นอาชีพเท่านั้น แต่ดูจากภูมิหลังของครูแต่ละคน ว่ามีความชำนาญทางด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด มีความตั้งใจอยากจะทำหรือไม่ เป็นต้น โดยจะเลือกรับเฉพาะ ครูผู้สอนที่อยู่ในระดับสูงและตรงกับสายวิชาชีพที่จบมาเท่านั้น

2.3.4 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมแก่ผู้เรียนดนตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ประเด็นมีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก เพราะทางโรงเรียนดนตรีมีฟ้าได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกของผู้เรียนในแต่ละครั้งโดยการจัดให้มีการแสดงคอนเสิร์ตและเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรม การ

เล่นดนตรีนั้นสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เล่นได้ ทั้งด้านประสบการณ์ สมาธิ เนื่องจากเวลาขึ้นแสดงบนเวที ทุกคนต้องมีความพร้อมและความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งเป็นเหมือนการพัฒนาบุคลิกของตัวเองและช่วยส่งเสริมให้มีสมาธิในฝึกฝนการเล่นดนตรีในโอกาสต่อไป

2.4 ข้อเสนอแนะ ผู้ปกครองเสนอแนะว่าภายในโรงเรียนควรสร้างสีสันทันและบรรยากาศที่ดึงดูดต่อนักเรียนให้มากกว่าเดิม ขณะที่นักเรียนกำลังซ้อมดนตรีควรมีความสงบเงียบปราศจากเสียงรบกวน บรรยากาศ สถานที่ซ้อมดนตรีมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนดนตรีดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

นักเรียนและผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะต่อสภาพการเรียนการสอนดนตรีโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่ว่า ภายในโรงเรียนดนตรีควรมีสีสันทันและบรรยากาศที่ดึงดูดต่อนักเรียนให้มากกว่าเดิม ต้องการให้ภายในห้องเรียนมีรูปภาพเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและการ์ตูน มากที่สุด ภายในห้องเรียนควรมีสีสันทันสดใสรูปภาพเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและการ์ตูน เพื่อเสริมบรรยากาศทางการการเรียนรู้เพิ่มขึ้น การจัดสถานที่ซ้อมดนตรีที่เหมาะสมให้กับนักเรียนย่อมส่งผลดีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดนตรีที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยเสริมด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อสภาพการเรียนการสอนดนตรี
2. ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจของผู้ปกครองและนักเรียนในการตัดสินใจเลือกเรียนดนตรี
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนดนตรีที่มีต่อครูสอนดนตรีในโรงเรียนดนตรีมีฟ้า หาดใหญ่

บรรณานุกรม

- โกวิทช์ ชันธิศิริ. (2550). ดุริยางคศิลป์ตะวันตก (เบื้องต้น). กรุงเทพฯ : แม่ไก่ขยัน.
- จเร ลำอานงค์. (2550). สมองดี คนตรีทำได้. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ตรีรัตน์ อุปลัมภ์โพธิวัฒน์. (2552). มหัศจรรย์ ONE TO FIVE ไม่มีใครในโลกเล่นเปียโนไม่ได้. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- บันทึก อึ้งรังสี. (2551). WORLD CLASS สร้างคนไทยไประดับโลก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2554). บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ดนตรี. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2555, จาก <http://mecbangna.igetweb.com/index.php?mo=3&art=443375>
- วรรณเทพ หาญกล้า. (2539). โรงเรียนดนตรีเอกชน : การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุกรี เจริญสุข. (2551). เช้ทเทรดเยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 12 ประจำปี 2551 (คู่มือจัดการประกวดรอบรองชนะเลิศ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุษณีย์ จันทรวัดอักษร. (2534). การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.